

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาคำเนิงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาที่มีขนาดต่างกันซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
5. การวางแผนและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อศึกษา

1. สภาพการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของ โรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาที่มีขนาดต่างกัน
2. ปัญหาในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาที่มีขนาดต่างกัน
3. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของ โรงเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาที่มีขนาดต่างกัน
4. การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาที่มีขนาดต่างกัน
5. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา(สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเดิม)ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาจำนวน 390 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 156 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 171

โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 63 โรงเรียน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางของ เครจซ์และมอร์แกน(รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2538 : 80-81; อ้างอิงจากKrejcie and Morgan . *Educational and Psychological Measurement*. 1970 : P 608-609) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 289 โรงเรียนแบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 112 แห่งขนาดกลางจำนวน 119 แห่ง ขนาดใหญ่จำนวน 58 แห่ง ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีแบ่งชั้น (Stratified random sampling) คือ การกระจายจำนวนกลุ่มตัวอย่างไปตามอัตราส่วนของเขตพื้นที่การศึกษาแล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่แทนที่ ตามอัตราส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ และตามเขตพื้นที่การศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลตามที่ผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิควิธีการดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) หรือแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) โดยเป็นการสนทนา พูดคุยซักถามอย่างมีเป้าหมาย โดยผู้วิจัยมีอิสระในการตั้งคำถามตามกรอบเนื้อหาที่ต้องการทราบเป็นการพูดคุยตามธรรมชาติ ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการซักถามเป็นการสัมภาษณ์ที่ปกกว้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ บุคคลที่ให้ข้อมูลหลักสำหรับแบบสอบถามปลายเปิดได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูอนามัย ครูผู้สอน นักเรียนโดยสัมภาษณ์ตามที่คุณวิจัยได้มีโอกาสปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่การงานในฐานะผู้ประเมิน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในระดับจังหวัดและอำเภอ และบุคคลที่ให้ข้อมูลหลักสำหรับแนวทางพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นการเลือกกลุ่มสัมภาษณ์แบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์ประเมิน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแล้ว 6 แห่ง ผู้รับผิดชอบงานด้าน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพฝ่ายการศึกษา 1 ท่าน ผู้รับผิดชอบงานด้าน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพฝ่ายสาธารณสุข 2 ท่าน รวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึก

2. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non – participant observation) โดยผู้วิจัยไม่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ โดยใช้วิธีการสังเกตสอบถาม สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ในระหว่างปฏิบัติการกิจตามหน้าที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสรุปวิเคราะห์ประกอบร่วมกับข้อมูลจากแบบสอบถาม

3. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มาประยุกต์ใช้เฉพาะกระบวนการทำงานซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบ แบบสอบถามได้แก่เพศ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และคุณลักษณะของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตามองค์ประกอบ 10 ประการ โดยแต่ละองค์ประกอบเป็นการเลือกตอบที่บอกถึงการปฏิบัติว่ามี การดำเนินงานหรือ ไม่มีการดำเนินงาน

องค์ประกอบที่ 1 นโยบายของโรงเรียนจะมีคำถาม 4 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการ ดำเนินงาน 3 ข้อ ซึ่งข้อคำถามนำมาจากหัวข้อหลักของเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพว่า ด้วยการกำหนดนโยบายส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนและการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ ส่วน คำถามอีก 1 ข้อ เป็นคำถามปัญหาการดำเนินงาน

ข้อที่ 1 - ข้อที่ 3 ลักษณะคำตอบของแบบสอบถาม คือ มีและไม่มี โดยให้ผู้ตอบพิจารณา ข้อความว่าโรงเรียนได้มีการดำเนินงานหรือไม่

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ในข้อที่ 3 ส่วนคำถามปลายเปิดผู้ที่เป็นคณะกรรมการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียน ตามเกณฑ์กำหนดต้องประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและผู้แทนองค์กร ในชุมชน

ปัญหาการดำเนินงานด้านนโยบาย คำตอบ คือ มี และมี

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการในโรงเรียน มีคำถาม 6 ข้อ โดยข้อคำถามสภาพการ ดำเนินงานประยุกต์ข้อคำถามมาจากหัวข้อหลักของเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ว่าด้วย การจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ การจัดองค์กร การนิเทศ /ติดตาม การประเมินผล เพื่อให้ผู้ตอบสะดวกส่วนคำถามมีจำนวน 5 ข้อ

ข้อคำถามสภาพการดำเนินงานข้อที่ 1- ข้อที่ 5 ถ้าตอบ

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ปัญหาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการใน โรงเรียน ถ้าตอบ คือ มี และมี

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

องค์ประกอบที่ 3 โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน มีข้อคำถาม 3 ข้อ โดยข้อคำถามประยุกต์มาจากเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพข้อที่ 1 และ ข้อที่ 2 ประยุกต์คำตอบและการให้คะแนนจากเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดย

ข้อที่ 1 โครงการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพที่เกิดจากการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยปรับจากเกณฑ์เกณฑ์มาตรฐานการประเมิน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ส่วนข้อความขยายการดำเนินงานมีการประยุกต์คำตอบ จากเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ(ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ว่ามีการจัดให้มีการดำเนินงาน โครงการฯเป็นสัดส่วนเท่าใดของโครงการที่โรงเรียนมีอยู่ดังนี้

สัดส่วน 4 ใน 5 ขึ้นไป	คิดเป็น	80% ขึ้นไปของโครงการ
สัดส่วน 3 ใน 5	คิดเป็น	60% ของโครงการ
สัดส่วนน้อยกว่า 3 ใน 5	คิดเป็น	น้อยกว่า 60% ของโครงการ

ข้อที่ 2 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการร่วมวิเคราะห์สภาพและสาเหตุของปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมตรวจสอบทบทวน ร่วมแก้ไขพัฒนาปรับปรุง

กรณีตอบแบบสอบถามปลายเปิด

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ส่วนอีก 1 ข้อ เป็นคำถามปัญหาการดำเนินงานคำตอบ คือ มี และ ไม่มี

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพมีข้อคำถาม 3 ข้อ โดยนำข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ของเกณฑ์ประเมิน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมาใช้ในการสอบถามสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานสุขภาพสิ่งแวดล้อมนั้นมีข้อปฏิบัติมากจึงไม่สะดวก จึงเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบตามการดำเนินงาน

ข้อที่ 1 การดำเนินงานด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

คำตอบ คือ มี และ ไม่มี

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ข้อที่ 2 การเกิดอุบัติเหตุจากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนการให้คะแนนจากเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดย

มีอุบัติเหตุ	0	คะแนน
ไม่มีอุบัติเหตุ	1	คะแนน

คำถามปัญหาการดำเนินงานล่าตอบ คือ มีหรือไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

องค์ประกอบที่ 5 บริการอนามัยโรงเรียนจะมีคำถาม 8 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน 7 ข้อ ซึ่งข้อคำถามนำมาจากหัวข้อหลักของเกณฑ์ประเมิน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพว่าด้วยการตรวจสอบคุณภาพนักเรียน (ข้อ 1- ข้อ 2) การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพ (ข้อ 3, ข้อ 5 ข้อ8-12) และการจัดบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้น (ข้อ 13-15) อีก 1 ข้อ โดยคำตอบข้อที่ 1 – ข้อที่ 5 เป็นดังนี้

มีการปฏิบัติสม่ำเสมอ	2	คะแนน
มีแต่ไม่สม่ำเสมอ	1	คะแนน
ไม่มีการปฏิบัติ	0	คะแนน

คำตอบข้อที่ 6 – ข้อที่ 8 เป็นคำตอบ มี และ ไม่มี

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ปัญหาการดำเนินงานล่าตอบ คือ มีหรือไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

องค์ประกอบที่ 6 สุขศึกษาในโรงเรียนจะมีคำถาม 4 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน 3 ข้อโดยปรับข้อคำถามมาจากข้อ 1 และ ข้อ 2 ของเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

ข้อที่ 1 – ข้อที่ 3 คำตอบ คือ มีและไม่มี

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ปัญหาการดำเนินงานคำตอบ คือ มีหรือไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

องค์ประกอบที่ 7 โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยจะมีคำถาม 8 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน 7 ข้อ โดยปรับข้อคำถามมาจากเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโดยคำตอบข้อที่ 1 – ข้อที่ 6 เป็นดังนี้

มีการปฏิบัติสม่ำเสมอ	2	คะแนน
มีแต่ไม่สม่ำเสมอ	1	คะแนน
ไม่มีการปฏิบัติ	0	คะแนน

ข้อที่ 7 การดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหารของโรงอาหารในโรงเรียนคำตอบ คือ มีและไม่มี

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ปัญหาการดำเนินงานคำตอบ คือ มีหรือไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

องค์ประกอบที่ 8 การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการจะมีคำถาม 8 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน 7 ข้อ โดยปรับข้อคำถามมาจากเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ(ข้อ 1-4)

ข้อที่ 1 - ข้อที่ 5 คำตอบ คือ มีและไม่มี

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ข้อที่ 6 การทดสอบสมรรถภาพทางกายนักเรียนปีละ 1 ครั้ง

มีการปฏิบัติสม่ำเสมอ	2	คะแนน
มีแต่ไม่สม่ำเสมอ	1	คะแนน
ไม่มีการปฏิบัติ	0	คะแนน

ปัญหาการดำเนินงานคำตอบ คือ มีหรือไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

องค์ประกอบที่ 9 การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม จะมีคำถาม 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน 5 ข้อ โดยปรับข้อคำถามมาจากเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ข้อ 1-4)

ข้อที่ 1 - ข้อที่ 5 คำตอบ คือ มีและไม่มี

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ปัญหาการดำเนินงานล่าช้า คือ มีหรือไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

องค์ประกอบที่ 10 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียนมีข้อคำถาม 4 ข้อ โดยข้อคำถามประยุกต์มาจากเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และข้อที่ 5

ข้อที่ 1 การประเมินสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

มีการปฏิบัติสม่ำเสมอ	2	คะแนน
มีแต่ไม่สม่ำเสมอ	1	คะแนน
ไม่มีการปฏิบัติ	0	คะแนน

โดยคำตอบเพื่อขยายการดำเนินงานปรับจากเกณฑ์เกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขที่ระบุสัดส่วนบุคลากรเป็นดังนี้

สัดส่วน 3 ใน 4 ขึ้นไป	คิดเป็น 75% ขึ้นไปของจำนวนบุคลากร
ครึ่งหนึ่งหรือมากกว่า	คิดเป็น 50% หรือมากกว่า 50% ของจำนวนบุคลากร
น้อยกว่าครึ่ง	คิดเป็น น้อยกว่า 50%

ข้อที่ 2 บุคลากรของโรงเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องสุขภาพ

มีการปฏิบัติสม่ำเสมอ	2	คะแนน
มีแต่ไม่สม่ำเสมอ	1	คะแนน
ไม่มีการปฏิบัติ	0	คะแนน

โดยคำตอบเพื่อขยายการดำเนินงานปรับจากเกณฑ์เกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขที่ระบุสัดส่วนบุคลากรเป็นดังนี้

ทุกคน	คิดเป็นบุคลากรทุกคน
สัดส่วน 2 ใน 3 ขึ้นไป	คิดเป็น 60%หรือมากกว่า 60% ของจำนวนบุคลากร
สัดส่วน 1 ใน 3 ขึ้นไป	คิดเป็นร้อยละ

ข้อที่ 3 บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพที่จัดขึ้นตามแผนงานของโรงเรียนคำตอบ คือ มี และไม่มี

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

โดยคำตอบเพื่อขยายการดำเนินงานปรับลดเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขที่ระบุสัดส่วนบุคลากร เป็นดังนี้

สัดส่วน 3 ใน 4 ขึ้นไป	คิดเป็น 75% ขึ้นไปของจำนวนบุคลากร
ครึ่งหนึ่งหรือมากกว่า	คิดเป็น 50% หรือมากกว่า 50% ของจำนวนบุคลากร
น้อยกว่าครึ่ง	คิดเป็น น้อยกว่า 50%

ปัญหาการดำเนินงานคำตอบ คือ มีหรือไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน

มี	1	คะแนน
ไม่มี	0	คะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้มีแบบสอบถามปลายเปิด เมื่อได้แบบสอบถามกลับมาผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกจัดหมวดหมู่ของแบบสอบถามปลายเปิดตามข้อคำถาม กรณีที่ไม่ชัดเจนได้มีการสอบถามอีกครั้งกับผู้บริหาร โรงเรียนนาคำข่อยอำเภอผักไห่ของเขตและภารกิจหน้าที่การทำงาน จึงเป็นการสอบถามทำความเข้าใจกับผู้บริหาร โรงเรียนในเขตพื้นที่ของการทำงาน นอกจากนั้นยังมีการสอบถามเพิ่มเติมตามโอกาสของผู้วิจัยในฐานะของผู้ประเมินการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารต่างๆ เช่นบทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสุขภาพในโรงเรียนและการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนดให้ครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและแก้ไข
5. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมความตรงของเนื้อหา และการใช้ภาษา โดยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิอีกท่านละ 1-3 ครั้ง เมื่อเครื่องมือผ่านจากผู้ทรงคุณวุฒิได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง
6. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 5 มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การวางแผนและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอบัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการออกหนังสือขอลาความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่จะส่งไปยังโรงเรียนในสังกัด
2. ประสานงานกับศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ผู้รับผิดชอบงานในการส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมกำหนดช่วงเวลาในการตอบแบบสอบถามคืนผู้วิจัยภายใน 15 วัน และกำหนดสถานที่ในการส่งแบบสอบถามคืนในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล 2 วิธี ได้แก่ ในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ส่งทางไปรษณีย์ใส่ซองติดแสตมป์ถึงผู้วิจัยและขอรับข้อมูลคืนจากเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2
3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามเดือนธันวาคม 2546 ส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ในกรณีที่ยังไม่ได้แบบสอบถามคืนผู้วิจัยทำการติดต่อประสานงานกับศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และผู้รับผิดชอบงานเขต 2 เพื่อขอรับแบบสอบถามคืน และนัดหมายวันเวลา ซึ่งในการติดตามแบบสอบถามผู้วิจัยได้ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ที่

รับผิดชอบงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของเขตพื้นที่เขต 1 ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการติดตามทั้งทางวาจา ทางโทรศัพท์ และแจ้งในที่ประชุมผู้บริหารโรงเรียน แต่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาน้อย อาจเนื่องมาจากแบบสอบถามไม่เอื้อต่อการตอบและเป็นเรื่องที่ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจน้อย ส่วนในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 ได้รับความกรุณาจากบุคลากรในการช่วยติดตาม

4. ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 193 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 66.78 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง (289 ฉบับ) เมื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่ามีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 179 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 61.94 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5. การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนของโรงเรียน เพื่อหาข้อมูลเชิงคุณภาพขยายแบบสอบถามปลายเปิด และสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้รับผิดชอบงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทั้งฝ่ายการศึกษา และฝ่ายสาธารณสุขเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยผู้วิจัยใช้โอกาสระหว่างปฏิบัติการกิจหน้าที่ในฐานะผู้ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจนครบตามเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และลงรหัสข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.5 และ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโดยสถิติเชิงบรรยาย ส่วนแบบสอบถามปลายเปิดนำมาจัดเป็นหมวดหมู่แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ
3. เปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนแต่ละขนาดโดยการหาค่ากลางของตำแหน่ง (Mean Rank หรือ M.R.) และทำการทดสอบด้วย Kruskal-Wallis H test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วย Mann-Whitney U Test โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05
4. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่ได้ จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)